

Prof. Dr. Karel Laštovka:

Rozhodnutí Nejv. Spr. soudu R. Č. S.

Živnostenské právo. Zánik práva pachtýřova.

Dle nálezu spr. soudu 21. IX. 1926, čís. 18.940 jest živnostenský řád ovládán zásadou, že osobní živnostenské oprávnění jest spojeno s osobou živnostníka tou měrou, že je nelze na jiné osoby přenést a že zaniká smrtí živnostníkovou (§ 56. odst. 1. až 3. ž. ř.). Z této zásady je stanovena výjimka ve prospěch vdovy živnostníka a k dědictví oprávněných nezletilých descendantů (§ 56. odst. 4.) v ten způsob, že po smrti živnostníka může býti zejména koncesovaná živnost dále provozována na účet vdovy po čas jejího vdovství nebo až do zletilosti k dědictví oprávněných descendantů na základě koncesního dekretu, svědčícího zemřelému živnostníkovi. Je-li osobní právo provozovati živnost tak spojeno s osobou živnostníka, že kromě případů v odst. 4. § 56. zaniká smrtí jeho, zaniká eo ipso také oprávnění, jehož nabyl pachtýř živnosti hostinské a výčepnické schválením dle § 19. odst. 3. ž. ř., neboť oprávnění jeho jest úplně závislé na oprávnění majitele koncese. Úřadu není uloženo, aby pachtýře koncese uvědomoval o zániku koncese a o zániku oprávnění, jehož nabyl pachtýř svým schválením.

Obecní notáři na Slovensku. Propočtení služební doby.

Nejvyšší správní soud v ustálené svoji judikatuře (srovnej na příklad nález Boh. 2728 a sbk. 3033) stojí na právním stanovisku, že pro započtení dřívější notářské služby obecním a obvodním notářům na Slovensku platí jediné předpisy vládního nařízení čís. 573/20, které bylo vydáno na základě § 14. odst. 5. zákona čís. 211/20 a že předpisů vládního nařízení č. 666/20 na ně vůbec použiti nelze.

Obecní rozpočet.

Okresní i župní úřad vyloučily podle § 7. odst. 3. obec. fin. novely čís. 329/1921 položku, zařazenou v rozpočtu obce v obnosu 12.000 Kč a určenou pro honorování městských notářů za to, že úřadující pro strany dvojjazyčně, konají práce jim nepřislušející, k jejichž zastávání by jinak obec musila míti zvlášť placené úředníky vlastní.

Správní soud nálezem 4. IX. 1926 čís. 17.734 zrušil toto rozhodnutí z toho důvodu, že, pokud nejde o doplnění rozpočtu obecního potřebou na veřejná plnění obci po zákonu náležející nebo na peněžní platy zakládající se na vykonatelném titulu, je dohlédací úřad podle § 7. odst. 3. ob. fin. nov. č. 329/1921 oprávněn toliko činiti připomínky a event. obec přiměti, aby o nich jednala, nepřisluší mu však právo, aby podle výsledku svého přezkoumávání rozpočet obecní sám věcně opravoval a upravoval.

Opravné prostředky podané obci. — Den doručení v odpor vzatého výnosu.

Předmětem sporu byla otázka, zdali lze den, kdy rozhodnutí finančního ředitelství došlo do podacího protokolu stěžujícího si města, pokládati za den, kdy rozhodnutí to bylo doručeno městu a zdali tudíž lze od tohoto dne počítati odvolací lhůtu.

Stížnost stojí na stanovisku, že den, kdy zmíněné rozhodnutí došlo do městského podacího protokolu, nelze pokládati za den, kdy toto rozhodnutí bylo doručeno městu, proto, že úřední rozhodnutí, týkající se města, jakožto právnické osoby, lze pokládati teprve tehdy za doručena městu, když byla po protokolování v městském podacím protokole doručena městským doručovatelem starostovi.

Ale spr. soud uznal v nálezu 11. IX. 1926, čís. 18.111, že není předpisu, z něhož bylo by lze dovoditi, že úřední rozhodnutí, týkající se velkých

a malých obcí na Slovensku, lze pokládati teprve tehdy za doručená obci, když byla po jejich protokolování v podacím protokole obce doručena obecními orgány starostovi obce, nýbrž naopak že den, kdy rozhodnutí fin. ředitelství došlo do podacího protokolu stěžujícího si města, sluší pokládati za den, kdy rozhodnutí to bylo doručeno městu, a že tedy třeba počítati od tohoto dne odvolací lhůtu.

Emisní poplatek.

Nález spr. soudu 11. IX. 1926, čís. 18.109.

Podle ustanovení § 6. lit. b) vládního nařízení čís. 403/1920 zvyšuje se stupnicový emisní poplatek z akcií při celkovém akciovém kapitálu společnosti přes 2,000.000 Kč do 20,000.000 Kč na 3%, přes 20,000.000 Kč na 4% atd. Z tohoto ustanovení jde tedy zcela nepochybně na jevo, že pro otázku, je-li z emise akcií platiti poplatek procentní či poplatek stupnicový, jest směrodatnou úhrnná výše akciového kapitálu (srovnej nález Nejvyššího správního soudu ze 6. listopadu 1923, čís. 17.939 Boh. č. 1546 fin.). Z toho plyne důsledně, že, zvýší-li akciová společnost svůj akciový kapitál na úhrnnou sumu, převyšující 2,000.000 Kč, podléhá zvýšení akciového kapitálu procentnímu poplatku, jehož sazba se pak řídí úhrnnou sumou akciového kapitálu, které bylo zvýšením dosaženo.

Názor, že procentní sazby lze při zvýšení akciového kapitálu použiti pouze tehdy, když ona částka, o kterou byl akciový kapitál zvýšen, převyšuje 2,000.000 Kč a že tedy v případech, kdy akciový kapitál byl zvýšen o částku nepřevyšující 2,000.000 Kč, jest platiti ze zvýšení akciového kapitálu pouze poplatek stupnicový, příčí se zřejmě ustanovení § 6. lit. b) cit. nařízení.

Úřední tituly.

Nález spr. soudu 10. IX. 1926, čís. 18.344.

Předpis § 40. služ. pragm. z r. 1914, o němž se také nařízení č. 236/1921 opírá, stanoví v odst. 1., že úřední tituly v rozličných služebních odvětvích a odborech budou ustanoveny nařízením císaře. Tento předpis doznal druhým odst. § 64. ústav. listiny změny počtu, že kompetence k opatřením zde uvedeným přešla na vládu republiky Československé.

Odst. 3. cit. § 40. služ. pragm. pak stanoví, že za úřední titul úředníka má býti pokládán ten titul, který mu byl udělen na základě platných předpisů při jeho ustanovení, posledním povýšení nebo při změně jeho služebního určení způsobené jmenováním. Nemá tedy býti pokládán za úřední titul a není proto mároku na užívání titulu, který úředníku po zákonu nebyl přiznán a neodpovídá předpisům platným v době úředníka ustanovení, povýšení nebo změny jeho služebního určení způsobené jmenováním.

Pense nepřevzatých zaměstnanců maďarských.

Nález spr. soudu 6. IX. 1926, čís. 18.057.

Šlo o býv. uherskou poštovní manipulantku, která nebyla převzata. Dle třetího odstavce § 6. zák. 269/1920 příslušný ústřední úřad rozhoduje o tom, zda přihlášení úředníci a zřízení mají býti přijati a též také vyměňuje za opatřovací požitky. Totéž předpisuje i § 6. vládn. nař. 428/1920.

Mělo tedy ministerstvo pošt samo rozhodnouti o výměře zaopatřovacích požitků stěžovatelčiných, tedy také o započítatelné služební době i o počátku pensionování. Přesumulo-li ministerstvo rozhodování o tom, v jaké míře a pokud stěžovatelka má nárok na výslužné dle zákonů uherských, na úřad podřízený, to jest ředitelství pošt, ač k tomu dle zákona nebylo zmocněno a ač zákon kompetenci k tomu ústřednímu úřadu ukládá, porušilo tím zákon.

Dávka z přírůstku hodnoty.

§ 17. odst. 3. dávk. řádu čís. 545/1920 ustanovuje, že, nevyhoví-li strana ve lhůtě stanovené vyzvání, aby udala obecnou hodnotu, bude dávka vyměřena na základě hodnoty úředně předpokládané.

Ze slovního znění tohoto předpisu jest zřejmo, že dávkový řád předpokládá, aby vyzvání toto obdržel buď sám zcizitel, aneb jeho vykázaný zmocněnec, a to tím spíše, když dle cit. předpisu nesplnění příkazu působí na práva strany.

V takovémto případě dle všeobecných zásad správního řízení příkaz úřední stává se vůči straně účinným teprve tehdy, když straně byl doručen; dle podstaty věci lze však o doručení straně mluvit jen tehdy, když rozhodnutí odevzdáno bylo ať poštou, poslem, či jinak straně do vlastních rukou, aneb do rukou jejího vykázaného plnomocníka (srov. § 1002. a más. ob. obč. zák.), takže účinky nenastávají vůči straně, nebylo-li takto postupováno.

Úředníci na Slovensku. — Tak zvané diety.

Z nálezu spr. soudu 15. IX. 1926, čís. 18.689.

Dle zásady pro úpravu osobních poměrů státních zaměstnanců na Slovensku byla dle odst. II. E) zřízencům tam uvedeným poskytnuta k normálnímu požitkům odměna denních 15 Kč do 31. července 1920, ženatým pak, neb jim na roveň postaveným (II. D) 2. posl. věta), kteří nemohli se pro nedostatek bytu do konce července 1920 přestěhovat, poskytnuta o dměn byla nadále a to do dne jejich přestěhování.

Z tohoto znění citovaných zásad jest zřejmo, že materiální výhody tam poskytované, posuzovány jsou ministerskou radou jako zvláštní mimořádné přídavky z titulu odměny a nikoliv jako diety a nelze proto při posuzování nároku na ně poukazovati na všeobecné předpisy diet se týkající, zvláště nikoliv na dvorský dekret ze dne 4. ledna 1827, čís. 107., který, jak z jeho znění zřejmo, upravuje nárok na diety z důvodu výkonu úředního jednání a služebních cest mimo úřední sídlo.

Poněvadž pak v zásadách pro úpravu osobních poměrů státních zaměstnanců na Slovensku, jež nárok na uvedenou odměnu stanoví, není předpisu o lhůtě k uplatnění nároku toho, nemá naříkané rozhodnutí opory v zákoně.

Poněvadž dle shora uvedených úvah nejde o diety, nýbrž zvláštní mimořádný přírůstek z titulu odměny, nelze použití pro tento případ ani ustanovení § 20. zák. čl. XXXV/1912.

Dávka z majetku a přírůstku majetku.

Z nálezu spr. soudu 1. IX. 1926, čís. 17.846.

Dle § 13. zákona o dávce zahrnuje jmění výdělečné veškeré majetkové předměty a práva, která slouží provozování podniku výdělečného nebo zaměstnání k zisku směřujícího.

Míra, jakou jednotlivé součástky jmění výdělečného podniku slouží, řídí se jednak jejich povahou, jednak potřebou podniku.

Nezastávaly-li tudíž jednotlivé věci právě dne 1. března 1919 onu funkci v podniku, kterou jim jejich vlastník určil, poněvadž toho provoz podniku nevyžadoval, pak nemůže jim ještě tato nahodilá okolnost odejmouti vlastnost jmění výdělečného.

Rozhodným momentem pro posouzení otázky, zda jde o jmění výdělečné ve smyslu § 13. zákona o dávce, bude tedy okolnost, zda určité majetkové předměty (na př. cenné papíry) nebo práva byly jich vlastníkem věnovány, aby podniku sloužily a zda bylo zde toto věnování 1. března 1919; při tom nerozhoduje, zda dotyčné věci právě v tento den svoji funkci podniku skutečně konaly čili nic.